

биохимин тохиолгогч
 дэгтэ багшланга. Хүн
 дэмэй хандлагат, де
 асаган хувүүн хоё
 үзбэй зөгтэй, баян
 халуухаага, өжлө
 рагшатай, хананан
 үтүгсээтэй, өбсөн
 байна бичүү, са
 Агын талаага үр
 оралдмтэн зөгтөөх
 улам зөгтөгч
 Д. дондогс

Улаан-Удэ хотын 325 жэлэй ойдо

ОГОРХОМООР УГТАЯ

Ерэхэ нарын эхээр манай республикын нийслэл хотын 325 жэлэй ой тэмдэглэхдээ гэжэ байна. Манай корреспондент Т. Бадмаева Улаан-Удэнь арадай депутатуудай гүйсэхдээхэ комитетэй түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Пыганковтай уулзажа, хэдэн асуудал табига.

жэл бүри 1,5 миллиард түхэрлэг эд бараа үйлдвэрлэнэ. Хотын промышленна предприятинууд дээрээ 54 мянган хүн хүдэлнэ. Улаан-Удэдэ мүнөө 380 мянган хүн ажаһуудаг юм.

Совет засагай үедэ республикын нийслэл хот эрдэмтэй ба советой томо гэжын түб болоо гэхэдэ алдуу болохогүй. Жэжээлхэдэ, СССР-эй Нахануудай академин Сибирин талайгай Буряадай нахануудай эрдэмтэдэй хүдэлнэ. Мэргэжлээр түрэн доторлоо дээрээ сэжигдэгдэ. Манай оперо, болон балетэй театрай артистнар Буряад оронсо алаша суурхуула.

АСУДАЛ: Тухай хөөрлэнэй ёһоор, манай хото советой, гэжээлхэдэ, эрдэмтэй наханууд талар алаша дээрүү байна гэжэ ойгоордог. Наяхана «Архитектуры и факты» гэжэ газет соо «Россия хаана ажаһуудаа һайн бэ?» гэжэн статистика баяа һэн. Ленинградий Н.Вознесенский нэрэмжэтэ финан. сово — экономика институтай лабораторин хүдэлнэ, рилгээд РСФСР-эй 71 хото хорооудта ажаһуушадэй шэнжэлхэдэ, манай Улаан-Удэ ажаһуушад эгээл муу байдалтайшуулай тоодо ороно.

зуралгаар конкурс эмхидхэгдэ һэнэй. Тэрэнэй дүн согсолодоо гү? ХАРИУ: Эндэ оройдоол 3-4 хүн өөрингөө хүдэлмээр дурдаха. Теэд уаха түгэлдэр, гоё найхан герб зурагдаггүй. Тобшоор хэлэхэдэ, конкурсдо илагшад үгүй даа.

АСУДАЛ: Хотомнай өөрин гербгүй байхынь гэжэ гү? ХАРИУ: Урданда Дээдэ Удэ өөрин гербтэй байһан юм. Тэрэ гербын удхын хуушарашы һаа, байһанаараа омогсорохо баатай болоноби. Улаан-Удэ хотын мүнөө үеын герб зураха гэжэн асуудал хүсэндөө байһар. Тиммэнэ хэн нэгэн гоё найхан герб дурдаха бээ гэжэ найдагдана.

АСУДАЛ: Баһа Улаан-Удэ хотын хуушарашынь Дээдэ-Удэ болгохо тухай асуудал ээрим уншагшад табига.

ХАРИУ: Энэмнай юрын асуудал бэш бэд даа. Мүнөө үедэ имэ асуудал табиге-найшье хэрэггүй хэс. Республикын нийслэл хотын нарын нэлгэшин тула эгээл түрүүн эндэ ажаһуудаг арад зонхоо хураха хэрэгтэй. Минин һанаада, Улаан-Удэдэ ажаһуушад Россия Федерацийн Бүсэд хотонуудайхидһаа холо муу байдаггүй хэс.

АСУДАЛ: Гүрэн түрмийнэй экономикын эхэ, хохидондо ороод байһан сэгта хотын ой бээр тэмдэглэхэ гэжэ бай-наби. Энэ һайндэрлэгдэ эхэ мүнэн гарталалдаха ёһотой.

ХАРИУ: Ехэ мүнэн гарталалдаха. Улаан-Удэнь городской Совет 93 мянган түхэрлэг мүнэ хэрэгтэ үгэн-хэс. Теэд хотынмай промышленна предприятинуудай, эмхидхэн зургануудай, хүдөө райо-нуудай ажаһууд бидэндэ мүн-хэй талар туһанаа хүр-гэхэ бээ гэжэ найдада, түс-хай сэт нэрэнхидэй. Мүнөө дээрээ мүнэн үшөө ороодуу-хэн байна.

АСУДАЛ: Тинхэдэ респу-бликын нийслэл хотын герб

[Ургэлжлэл. Эхнийн нийлмэл 4, 7, 12, 18-нэй номернуудат.]

Түгэл руу орожо ябатараа, Даша жоолоого татаад, бо-ролжин саанайа анкаралтай-гаар алаша. Уншье болон-гүй саада түгэл саадаа хаа-моритой хүн харагдаба. «Хэн гэжэ? Ай! Макар. Соколо-лэ! Тимэ даа... Тэрэнэй хула. Душин мангыс гар соогоо оруулхана һааа гэжэ гү даа! Харыша. Яһан зүрхтэй юм!»

Буугаа бэлэн беряад саа-шалжа абаһан Макарыс гайха-шаһан харсаар алашаа һуу-һан Даша һэр-мэр гээд, бүрч-хээр гайхаба хэбэртэй. Бүрч-дүтын түгэл соогоо үшөө нэ-гэ хэзээр моритой хүн гара-Макарай харгын гадиролтын саана орохынь хүлээгдэ, ба-һал саашалба.

«Ганька Попов лэ! Энэшни баһа дүшэ мянгандэ ханайтай гэжэ гү! Мүнгэн болохондэ, нимгэн һаа зүрхтэй болохо-дог юм хэс. Эдэ хоброй хэн-нининь буугаа хэбэ! Макар хаш-доа. Тугаар хоомо һашын, дээр-гэжэ һэн. Намайа һаалта хэнэаа гү гэжэ ханайтай! Энэ Ганькин дүшэ мянган түхэрлэг-түхэй шашахадан, Макар орой-доо этгээгээр шэнги болоно һэн. Баһал һаалта хэзэнь гэжэ һаана ха. Ганька нимэ зүрх-хэн юм гэжэ ханайһа мэдэхэ һэн даа! Ходо айһан, һура-һэн хэбэртэ ябадаг гүбэ».

Даша үшөө нэгэ бага бодол-го болон зонсоод, ехэл шин-дэжэ ялаһан хэбэртэй байба. «Эдэһэрыс дэжэжа ябаһар хосоро болоо һаа, хэрэггүй байна даа. Теэд саад һаа хой-ноһоон дахад яахам гэжэб? Инчигээр хурааа, мүнхынэ-поситоо гусааһаа абаба. Тин-хэдэ һаа зүрхтэй изиргэн юм хэс. Намалдаа орожо хоноод, үгөөдөөрөө саашал-хаб. Намайе хэзэнь гэмнээхэ шадхаггүй. Акмэй амантэн-хэ гү! Гэг лэ. Юундэ өөрын-гоо тархи һомон дор табиха болоноби? Дүшэ мянган түхэрлэг хуулуу ханайтай бэшэ, һөөрнэ гүрэндэ тү-шгана абаба».

Даша ехэл шиндэнгээр мо-риёо залаад, гол харгы тээ-шэ шэлбэ. Тэндэ гарахадэ, маргаһан заһада хэбэртэй ойр зуура соо тогтобшье, мориео шобхуурдаа, баруулаха ха-таргаба.

Почтын тэргэ дээрэ, Леонид айхбатр хүндөөр шархатаһан байба. Номон зүр-хын даһар алаба ха гэжэ Бадма багсаамажаба. Саг зуу-ра соо мэдэгдэ ороһон аад, Леонид дахнаа хэзэньшье таһнаха, тойронхи юмшье оял-гоһоо боллод, удангүй дэ-миржэ эхилбэ.

Аюулгүй даабари гэхээс яаха һангаб? — гэн, Георгий начальнигаа хараһаа хэбэртэй. «Даша арбан хоногой саана хуурууэй болоо. Гэртээ байһы-нь дуудажа байжа асаара һэн. Халаг мээл! Яа гараһан тэрэ хуруун хуурууны гэжэ гү! Шүбани одоол тогтобо ха. Ленинэ болгоомжотойгоор боо. Түргэн!»

Леонид дорой нилээн ехэ-шунан гараһан байба. Бадмин зоосо бөөгнөөрд, тэрэ эхи-шон алаба. Зүгөөр бээ Ба-рижа шадаба. Тэднээр гурбуу-лан арай шаймэй гэжэ Ленин шарха бообо. Тинхэдэ тэргэ дээрнэй байһан аптечки соохи-йод бутлынь шахуу гаргалша-ба хэбэртэй.

Захар буугаа, хонхонуудыа абаба. Уданы моридойгоо эхмэг, тоног шалгад, нагана-гаргхай һомолго һууһан Георгинэ харахадэ, урлануу-дайһаа үрөөһөн хажууе урша-гад гүүлэн, мингэрхэдэ габэ.

Зүүн гараараа буудажэ шадаха хүн гүш!

Бишин һангабша «уш-би. һанаагаа бү зобо. һомолоод үгөө һашин, алахаггүй даа. «Һэ. Мэргэнээр буугадаг һаа, хашартай. Бадма нодол-жэ абаа һаа, алахаггүй бишн даа. Мдаа-аа...»

Тэднээрэ байраһаа хүдлэ-

хэзэнь сасуу буу нааржа, ду-гаагийн заха холто сохин хо-мон буугаа, моридынь хал-ба һураһа, уршажа шуймайба. Бадма буугай абаһан сонос-тоһон газар руу шагаһаад, хоёр даһан буугаба.

Бадма, һомооо гамна! — гэжэ Георгий бадаһаад, на-гана хармаһаһаа гаргаба.

Бадма һууһаа уршаа, ехэ-рэн һанаагай тобоһоо гүрэн-нид руу харахадэ, зог тата-ба. Тэрэнэй тогтоһондэ нод-дотергой олдэ харан, мүн-хэ нойрто абаһанхай хэбэр-тэйгээр хангадаба.

Лени! — гэжэ тэрэнэй хашархадэ, эрлөөдэ хэр-ран сасуугаа, шүдэһини гэн-тэ үбдэлхэдэ Георгий урша-гад габэ, бууру хараһаба.

Нодынэ, Бадма, хаагыш-даа, — тэрэнэй бүдхэн хоо-лойгоор дуугархынь дуулаад, юунэй болоһонихе Бадма одоол ойгобо.

Арьяа Баала! Уни зобоо-гүйнь болоо хаш даа, — гэжэ аалиханар дуугараа, Бадма Ленин нодынэ хааба. Тин-хэдэнь боомо! Баряд һууһан Захарай мүнүүдэ хатаагд гэл-дэн уншадаг габэ. «Энэ За-хар нэгдэл даа», — гэжэ да-хнаа бодоһоолоор, Бадма ороһоо шүүе үзэбэ. Судтаа хүдэлдэг нүхэр тухайһаа нимэ мүүһаар ямаршье үндэггүй-гөөр бодоо ха юм.

Удангүй өхэр эхлэн мори-дынэ арай шаймаһан хатаржа ябадаг болобо. — Захар, юундэ эдэ ахир моридоо хүлэһэн болоһон! Энэмнай айхбатараар эсбэ яназай. Яаха бэлөнобида! — гэжэ, Бадма тээшэ ядан үгэ алаба.

Юундэ хэлэнш! Нүгөө хобройминн түрүүнүд гэмэл-тэнхэй ха юм. Каринэ эрээдэс саагаар баа, гамнаби. Зунгай найрай уршаһаанда таб һаа, гэжэ һэнби. Шиник, Бадма, э-лээшье ойгоһонгүйбэ, — гэжэ гомдонһон хэбэртэй Захарай бууруу хараһаадаһан, Георгий Бадма руу хэлмэн гэжэ, на-гана хармаһан руугаа гударба.

Бадма, али баһаа буу-һуруу? — гэн тэрэнэй һонир-гоһондэ, Бадма габлаха гэ-һэндэл гэдэгтэ хараад: — Хоёр зуун табьад метр-һаа буугаа хаш даа. Тинхэдэ мори- дээрлээ буугаһанда нажда хангадаа. Аһууһаада ябахадаа, олон дахин дуула-һан абаба даа. Яаһаһаа һаа, нэгэ арга оломо моридоо ама-руулаа болоо хабэ.

Каринэ тингээ болобо хэ-бэ-ди, — гэжэ Георгий ехэл һа-наага зобонбөр тойрон ха-раһаалба. — Энэ Ленинэ. Яа-ха болоно гэжэбида!

Үшөө дахин хажуу тээ-шэ гадирдоод, хүдөөлөө. Зу-ной халуунда гасгата үнэр орохо юм бэшэ гү? — гэн Захар одоол дуугаа үгэбэ. — Ноо-ол һилөө-оо!

Моридынь алаһаа ульгамаар татаад, тэднээр ногоон соо арай шаймай хараһаһан хар-гыһаар сэхэ хойшо гүйгэлдэ-шэбэ.

15. МАКАР СОКОЛОВ. Ходо нимэ түргөөр ажуулаа һанайһан, уншадаа болохо хаш. Амарга гэнбэ! Шорой! Яһан уршаһагүй юм даа! Баганааа, алаһынь үргээшэ даа, Ба-ма! Һэ. Баһа...

Мүнөө һаа ерэнэн зүгөөн буу һураһаба. Жоолоого та-тажа, моридоо баһан нагад, Захар шагнаархаба. Нүхэршье һэр-мэр гүбэ. Теэд саа-шадаа аалин намуу, хон-жон байдалынь ондоо ямаршье абаһан таһаһагүй.

Захар! Зохид газар олоод байгаа. Бидэнэртэ һа-мэһэн дүтэлхын аргагүй! Га-зар олохо хэрэгтэй. Бадма, хахад метр гүнзгэһы һаан, нүхэ малаха болоноби. Захар, дуулача гүш! — гэжэ мүнөө болотор абаһагүй баһан За-харта Георгинн ханахадан, тэрэнь уршагад гэнэ хэбэртэй.

Дуулаһа! Энэһэн туг-лын саана гарамсаараа тог-тоб. Тингэдэ саашаа ябахада, хай, алаһа һайн хараһаа би-ни. Тэрэгтэ гол харгыһаа гара-хыс болоб. Нилөөл! Үгү һаан-най, эдэ түгэлнүүд соо бул-тынэнай хорооһон ха. Ямар нимэ бузар амант бидэнэрэ дахашоо гэжэби? Гар сооһин ороо һанэ, мээл! Нилөөл! Ба-да, хойшоо харад гэжэ ябал даа. Тугаар хажуу тээшэ гө-дирходоо, хонхобо гасгата абажа халха байгабди. Тэрэ! Бадма, бууга! — гэжэ гэнэ Захар хингалба.

Заһан зүг рууны Бадмын харахадэ, хэзээр моритой хүн түгэл соогоо гараад, һара-һан, хараһаһаа байхадэл габэ. Тэрэ зуура нодон ба-

саашаа! Үгү даа. Эсэс хүр-тэрнэ ябахаб. «Эсэгшин гэжэ додол маргажа, юу хэзээ ой-божэ ладшоод абада? Тин-хэдэ лэ юушье бүтээжэ шад-нагуй», — гэжэ хэлнэгэ гэмэр-дэгше Ганька тон элэс һана-ба.

Үнэхөөрөөшье, эсэгын хо-дол маргажа, һанаагаа зобо-жо ябадаг байһан юм. Харин үгүн тээрмэ алаһын хоб-р эсэгын орхинс юмэн бай-гаа бишу. Марга маргаһаар одоол һулаһан үлөө юм даа. Үшөө 1923 ондо эхэл алта-маладаг шолмо байжаад, «ху-далда» гэжэ ладһан юмэл. Тинхэдэ худалдаа һаа, алта-тайшье, мүнэгэһыһе үлгэр хэ-гад бэшэ гү? Халаг мээл!

Ганька һанаа алдаад, залд-гэн хараһаалба. Тинхэдэ ту-гаарай Макарай саананэ ороод, харагдахаа болхонд түгэлдэ, дүтэлдэ, бүшүүһэн ябаба. «Хаа болооб даа! Түгэл соо-гуур хоргодоод, маргааһа һаа, дээрэ ха гү! Яаһах бөө! Тин-хэдэ яараа хадаа Макар са-шаа тоһилоо юм бэшэ гү? Ган-сал болгоомжотой ябаа».

Ганька мориео гадирдуулан, түглын саана орожо ябаһаа, харгын руугаа анкаралтай-гаар шүтэнэ. «Яһан түргэн үгү-болшообоб! — гэжэ тэрэнэй болохо зуура дүтын шүрэнг-соһоо юуһыһе улаагд гээд, буугай абаһан нагана, Ганька үбсүүн руу юуһыһе үнсэгдэн сохобд, харада дээрнэ хара манан буухадэл габэ. Хээр мо-ринини гасгата халба һу-рөөд, газар дээрэ унаһанаа, Ганька ойгоһоо үрлэгдэгүй.

Тэрэнэй мэдэе орохондэ, замбинин гүн соо гэд хаа үү-лэнүүд сугларһан байба. «Бороо гү, али аада гү!» — гэжэ бодол Ганька Поповой маната-шһан толгой соо аалихан тэршэлбэ. Тэрэ үбшээс эхэл нэтэрүүгээр даһан, толгойгоо үргэбэ. Тинхэдэнь һабшэн до-роо халууһан байһан ногоон эрлөөдэ, саана ханаба даа, холо хээр морини, хойноо хүтэлһэн хула моритой хүн уршаһаа даһан абаба. «Ма-кар!» Ганька аалиханар боло-бо. Тингэдэ хүсээс суглуулжа, суглуулжа, гэдэлһэн дээрэ хэ-бэн, байраа уршаа зуураа дахнаа мэдэгдэ алдаһархин алдаба.

«Гол харгы дээрэ гаража шадһаа һаа, амиды үлгэжэ ма-гадгүй. Тэрэнээ тээ холо ошооһинд даа! — гэжэ гэгээ үмхэн хэбтэн Ганька бодо-бо. Тингэхэ зуураа тэрэ тол-гойгоо халта үргэн, тойрожо хараһаалба. «Аһаа. Гол хар-гыһаа энэ багта болоһон гү! Ингээ болсоод, Ганька Попов уршаһаа даһахаа түрүүлгэ уршаһаа даһахаа, мэдэгдэ алдаһархин алдаба».

17. ПОЧТЫН ТЭРГЭ ДЭЭРЭ. Үшөө хэдэн модон соо ала-ла ульгамаар гүйгэлдэн мори-дынэ аалида аалидаһаар бури алхамдаа оробо. Захарай мо-ридоо гэмгүй шобхуурдаһаа забдахадан, Георгий урша-гад гэн хорибо.

Болн! Нэгэ бага амараг. Ходо нимэ түргөөр ажуулаа һанайһан, уншадаа болохо хаш. Амарга гэнбэ! Шорой! Яһан уршаһагүй юм даа! Баганааа, алаһынь үргээшэ даа, Ба-ма! Һэ. Баһа...

Мүнөө һаа ерэнэн зүгөөн буу һураһаба. Жоолоого та-тажа, моридоо баһан нагад, Захар шагнаархаба. Нүхэршье һэр-мэр гүбэ. Теэд саа-шадаа аалин намуу, хон-жон байдалынь ондоо ямаршье абаһан таһаһагүй.

Захар! Зохид газар олоод байгаа. Бидэнэртэ һа-мэһэн дүтэлхын аргагүй! Га-зар олохо хэрэгтэй. Бадма, хахад метр гүнзгэһы һаан, нүхэ малаха болоноби. Захар, дуулача гүш! — гэжэ мүнөө болотор абаһагүй баһан За-харта Георгинн ханахадан, тэрэнь уршагад гэнэ хэбэртэй.

Дуулаһа! Энэһэн туг-лын саана гарамсаараа тог-тоб. Тингэдэ саашаа ябахада, хай, алаһа һайн хараһаа би-ни. Тэрэгтэ гол харгыһаа гара-хыс болоб. Нилөөл! Үгү һаан-най, эдэ түгэлнүүд соо бул-тынэнай хорооһон ха. Ямар нимэ бузар амант бидэнэрэ дахашоо гэжэби? Гар сооһин ороо һанэ, мээл! Нилөөл! Ба-да, хойшоо харад гэжэ ябал даа. Тугаар хажуу тээшэ гө-дирходоо, хонхобо гасгата абажа халха байгабди. Тэрэ! Бадма, бууга! — гэжэ гэнэ Захар хингалба.

Заһан зүг рууны Бадмын харахадэ, хэзээр моритой хүн түгэл соогоо гараад, һара-һан, хараһаһаа байхадэл габэ. Тэрэ зуура нодон ба-

танэ юуһыһе алаһааадиба «Дурабай!» — гэжэ бодоо, зуураа Бадма шагаһаад, шоб-һаа даражархыба. Тинхэдэнь тэрэ хүнэй хээр моринини баруун тээшэ халба һураад, һабтархан буугаһа дараһан уна-шаба.

Захар, гүйлгэ! Энэшни морингүй болоо хадаа бидэнэ-рыс хүсэхээс болзо, — гэжэ Георгий түргэ түргэн дуугар-ба. — Гүйлгэ! Яһан мэргэ-нээр буугадаг хүмшээ, Ба-ма! Байа бодоһонгүй. Магад хүл, гараа, хууу, нээрэ ху-хараа гү? Зай, мүнөөшье даа һанаа амараар моридоо ама-руулаад, Ленинэ хүдөөлөөд, саашаа ябахаби. Хэн хаб энэ, аа! Ямар мууһай хүн гэжэби! Танай Романовкада хүнийн буудахада атлаһыс гэгэгүй ямар хүн биш!

Мэдэнгүйбэ. Нилөө-оо! — Би Баһа мэдэнгүйбэ. Ма-най эндэ түрлэн, гараһан зон соо тимэ байһар хүнийн байл ханайһагүй. Зүгөөр он-доо тээшэ ерэнэн зон олон даа. Илангаа хорбод, гүшад ондуута олоһоороо һэн. Та-дэн зооһин элдэб зон биш ёһотой. Һайнхэ зон биш юм абаа, — гэжэ бодоһондэ бо-лон, Бадма, дуугарба. — Би мориниһе буугаа һэн. Онос хадаһин унаа ха. Үгыншье һаа, сошоод халба һураһаа, нүхэ руу хүлөө хэжэ гү, али түг-сэгтэ торжого унаһан байһе болоо. Онос һаамин, бидэ-рэлтэ һайн байха һаба даа.

Зай, эндэ байгаа, Георгий, Бадма, энэһэн саана баһан сохорхой байха. Тэндэ Лениндэ сохорхой газар хараһаалба, ерэнэн Бадма бары энэ хуура. Би моридоо алдуулаха, татауулаһан, эм-сэг тоһогоо шалханахи.

Тингэш даа. Зай, Бадма абаа. Буугаа аба. Одоо хэ-мэдэб! Наганаһа намагаа. Я-һан халуун боложо байна гэ-шэб! — гэжэ Георгий дууга-раад, харгыһаа хажуу тээшэ: алхаба.

Бадма тэргэ дээрлээ буу-гаа абаад, хармаһан соогоо дүүрээрэ обоймонууды хэбэ — Бадма, Леониды буулга-жархы. Энэһэн шэнэһинэй һүүдэртэ хууһуула. Имэ шан-га наран дор хобтууһаа, муу, — гэжэ Захарай дура-лхадаһан, Бадма зүбшөөгөө, буугаа тээшэ түшүүрээ, тэрэнээ туглаба.

Буугаа мур дээрэ яаада, Бадмын саашалхынь хүлгэ-гэдэ, Захар ехэл яаралтайгаар моринойгоо эмсэгэ тоног шалгаба, тойрожо анкаралтай-гаар хараһаалаа, тэргэ дээр-тэ ошожо һуусаараа, үрөө-һэн гартыа винтовкоһоо, нүгөө гартыа боомоһоо дахадэ, буу-гаа дүтын шэнэһэн руу залан, шобхынь даоһааһаа, мо-ридоо арбаһаадаа...

18. МАКАР СОКОЛОВ. Туглын саанһаа гэнтэ га-раһаадаа, болгоомжотой юм-һа хэбэ хаб гэжэ Макар бо-добшье, һөөрөөс хоборхой. Гэнтэ түргэн бүхээ соһондэ мүнөө наараа, мориниһе халба һураһаа, юушье ойгоһоо, хэзэ үрлэггүй Макарай зүүн хулынэ дараа, унаһаба. На-бтархан буугаһан соо унаһан Макарай гасгата бодоһоо заб-дахгүй. Нэгэ бага таршаалад, моринойгоо хүдлээхэ бо-лиһоһондэ, тэрэ хүлөө арай шаймай сүүлөөд, харгы тээ-шэ мүнхибэ. Тингэдэ үндэгдэ гэн харахадэ, почтын тэргын нилээн саана ошоһонихе оббөрбо. Тээ саана хэбтэнн буугаа абаад, тэрэ дүгдэл гэн, харгынь хүндэлэн гүйжэ гара-ба.

«Хулин яаһаһегүйл, Яагаа талаантайби даа! Бүхы хэр-эгин уршаһтай байхана хала! Яагаа бэрхэ Ганькин хээрэе унаа һэнби бээ, юрээдөө Ху-лаһын бүтэн хадаа юмэн бу-һаа даа. Талаантай амант байһаби. — гэжэ бодоһоор Ма-кар Соколов гэнэ зүбшэн гүйнэ. Удангүй хүндаа уатай хулаада хүрөөд, яаралтайгаар моридоо.

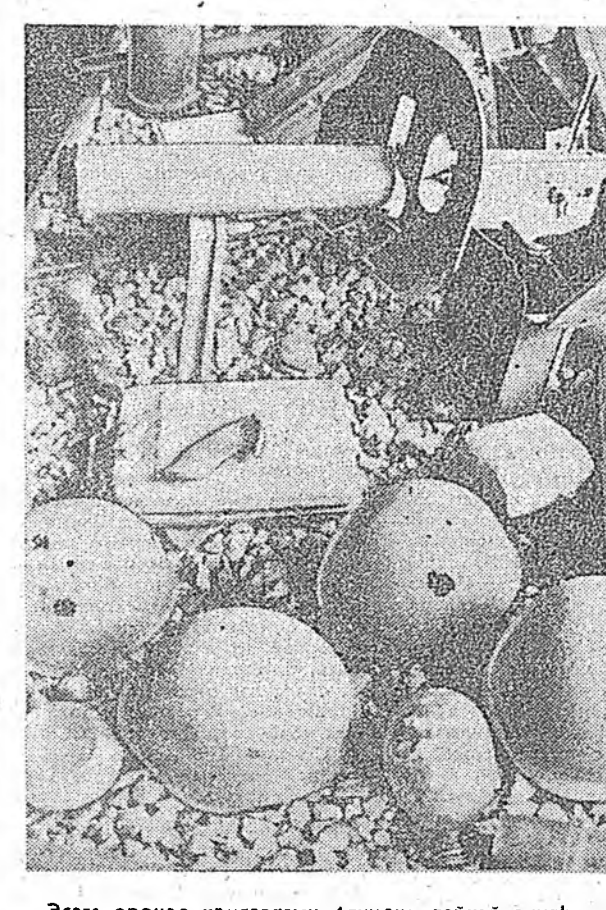
Тэрэ эхэ болгоомжотой бо-лоод ябаа. Улаадаһаа түгэл-дэ түгэлдээ, харгын түрүүшын гадирлоо түрээр ошоод, мо-ринхоо бууга. Буугаа баб а-дан, ама рууһаа оноо шааба. Тингэдэ марган һаада уршаһа даһаба. Гэнтэ буу һураад, тэрэ зог татан, байра дээрэ хэ-бтэбэ. Ехэл хайһанан яназай толгойгоо һажэһэн байһанаа, мүнхын гэгдэ саашаа ошобо.

Харан һэндэһэ почтын тэргэ бүри саана нилээн холо ошоод ябаба, Макар яараба-гүй. Удангүй буугаһан соо-һоо миллионнар Бадма хоёр гүйлгээдэ гараба.

Захар, Захар! Яаха яба-һаш! — гэдэнэ, тэднээр хаш-хараһаад, хин хоһон үлгэ-шэ.

Халаг мээл! Хэйшээб да-гээд һанаал һэн. Халаг мээл! — гэжэ байгаад Бадмын хара бууга Макарта элээр дуула-ба.

[Ургэлжлэһын хонжог харахэ.]

Эсэг ороноо хамгаалгын Агууехэ дайны эхилбээр 50 жэлэй ойдо.

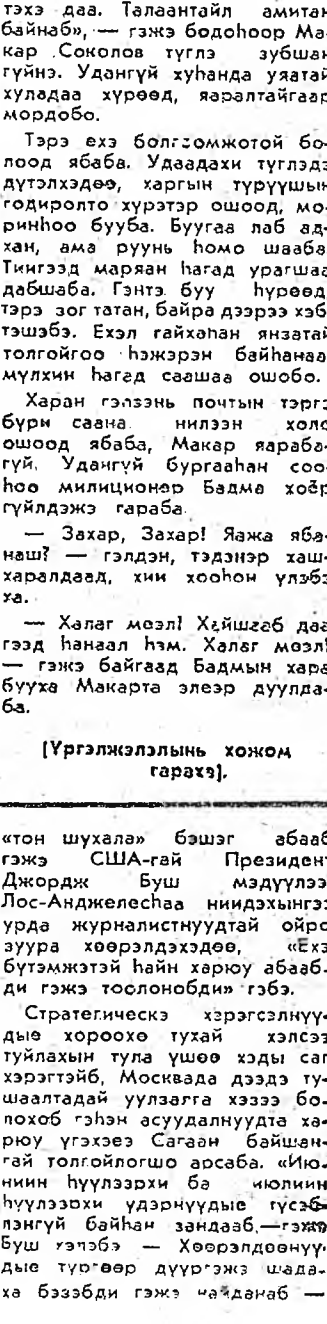
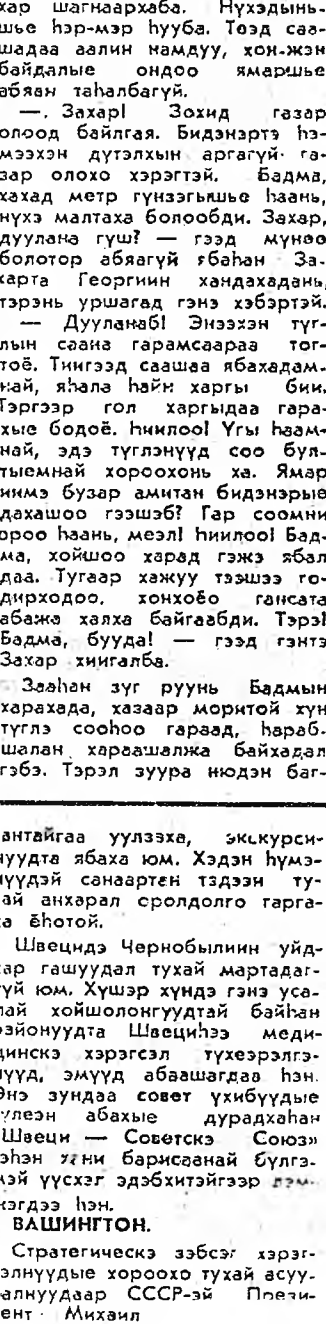
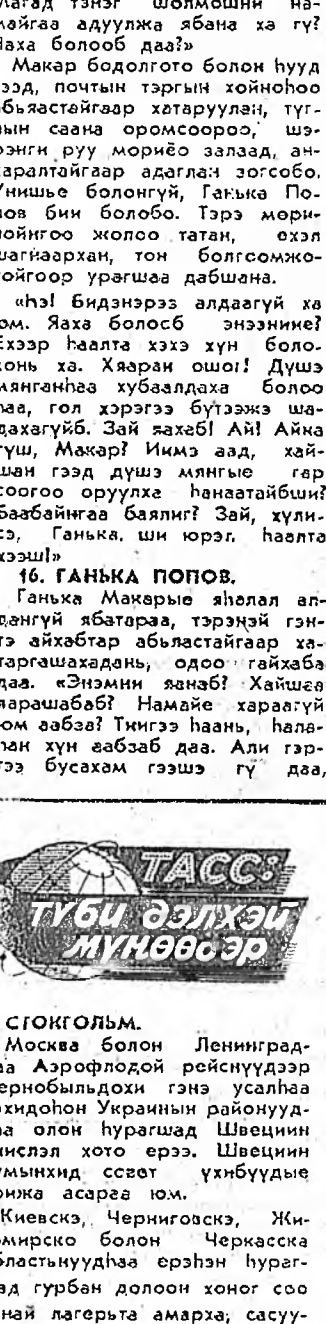
ОЛОНДО МЭДЭЭЖЭ БЭШЭ БАЙГАА

УКРАИНЫН ССР. 1941 оной намар Украиннын Борщев тохон шадар эрэлхэгээр унаһан сэрэгшэдэ хүмөө нэхээ гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайны ветеран Михаил Филиппович Кийко арбан дүр-

бэн жэлэй туршадаа оролоо. Киев-Харьков харгын уулзуур дээрхи гүбээ дээрэ сэрэгшын бронзоор хэдлэн үшөө нүс-лэе бодоһон. Украиннын нүс-лэе хамгаалха талаар эндэ болоһон гашуудалта үйлэ эр-гэһе энэ хүмөө хүн бүхэндэ һануула. Хуушгэжэ дэргэдэи шэрэн хабтагй дээрэ һилүү-лэгдэн нэгшье нэрэ эндэ үгү. Тэднине мүнөө суглуул-жэ олохон бэрхэ. 1941 оной июль-сентябрь һерануудта эн-дэ, Киев шадар болоһон ту-лалдаһууд тушаа олон жэлэй туршада үгэ зугаа гарадаггүй һэн. Харин фашист булмита-ршадад дэбтолгонуудта эсэр-

нүүд жэл ошохо бүри үсөөр-жэ байна. Гэбшье түхүн энэ гашуудалта худалһы мүнхээ-рүүлэ талаар һайн һайхан хэр-гынэ тэрэнэй хамта үргэл-жүүлүхэ нүхэдэ, уршаһаа һа-наатанай үшөөл бин байһа-нинь һайн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: нотагай найман жэлэй һурууһини му-зэй соо. Дайны үеһэн элдэб янзын эзмэгүүдэе үхмүүд һурууһинигаа музейд асар-даг; бронзоор шудгаһан юуһэн метр үндэртэй сэрэгшын хүмөө Борщев тохон шадар тодоһонхой; энэ тохонхой ганса бэе үлгэн хэзэрнүүд. Украинформ — ТАСС-эй фото.

бүрэлдэн ССР-эй Госкомиздадаг республикиски
типографид газет барилдаг, тэблэгдэб»